

TARTOMÁNYI JOGALKOTÁSI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS NEMZETI KISEBBSÉGI
TITKÁRSÁG
MAGYAR NEMZETI TANÁCS

**Szeminárium: A magyar nyelv hivatalos használata a közigazgatási szervezetekben
és az igazságügyben, Szabadka, 2003. májusa**

ID. DR. KORHECZ TAMÁS

OBLIGACIONO PRAVO - KÖTELMI JOG

pravni poslovi–jogügyletek

jednostrani i dvostrani pravni poslovi–egyoldalú és kétoldalú jogügyletek

testament, obećanje nagrade-ugovor–végrendelet, díjkitűzés-szerződés

pravni poslovi među živima i za slučaj smrti / inter vivos

élők közötti és halál esetére szóló jogügyletek

formalni i neformalni pravni poslovi–alakszerű és alakszerűtlen, alakhoz kötött és

alakhoz nem kötött jogügyletek /írásban megkötött, a felek aláírásának hitelesítése/

teretni i besteretni pravni poslovi–visszterhes és ingyenes jogügyletek

kupoprodajni ugovor i ugovor o poklonu–adásvételi és ajándékozási szerződés

strane-subjektivni obligacionih odnosa–a kötelmi viszonyok felei /alanyai/

fizička i pravna lica–természetes és jogi személyek /2 szak/

Autonomija volje strana u granicama prinudnih propisa, javnog poretka i dobrih

običajna–a felek akarati szabadsága a kötelező jogszabályok, közrend és a jó erkölcs/szokások keretében /10 szak./

načelo savesnosti i poštenja–jóhiszeműség és tisztesség elve /12 szak/

načelo zabrane stvaranja i iskorišćavanja monopolskog položaja–a monopolszerű helyzet

létrehozásának és kihasználásának tilalma /14 szak./

načelo jednake vrednosti davanja–a szolgáltatások egyenértékének elve /15 szak./

načelo zabrane prouzrokovanja štete–károkozás tilalmának elve /16 sz/

dužnost ispunjenja obaveze–a kötelezettségteljesítés elve /17 szak/

rešavanje sporova na miran način–a vitás kérdések békés rendezésének elve /19. szak./

obligacije–kötelmek

obligacioni odnosi–kötelmi viszonyok

izvori obligacija–kötelmek forrása

ugovori /contractus/, prouzrokovanje štete, obogaćenje bez osnova, conditio sine

causa /posloводство bez naloga/ negotiorum gestio, jednostrana izjava volje, zakon i

drugi propisi - szerződés, károkozás, jogalap nélküli gazdagodás, megbízás nélküli

üggyvitel, egyoldalú akaratnyilatkozat, törvény és más jogszabály

zaključenje ugovora–szerződéskötés /26 szak./

saglasnost volja–akarategység /28 szak./

izjava volje–akaratnyilatkozat

davanje ponuda—ajánlattevés /32 szak./ írásban, szóban, ráutaló magatartással stb. /
ponudilac—ajánlattevő /36 szak./
prihvatanje ponude—ajánlat elfogadása /39 szak./
predugovor—előszerződés *glavni ugovor*—szerződés (végleges) /45 szak./
Ptk 208§
predmet ugovora/obaveze-a kötelezettség/szerződés tárgya
davanje, činjenje, nečinjenje trpljenje—szolgáltatás /átadás, cselekmény, tevékenység,
cselekménytől/tevékenységtől való tartózkodás /nemtevés/, és eltérés
/46 szak. Ptk. 227/
dopuštenja, moguća i određena - lehetséges, engedélyezett, nem tiltott,
meghatározott /meghatározható/
osnov ugovora (causa)—jogcím /51 szak./
protivan prinudnim propisima, javnom poretku dobrim običajima – kötelező
jogszabályokba ütközik/ jogszabályellenes, jogrendbe ütközik,
jogrenddel és szokásjoggal ellentétes /erkölcstelen /
ništavan—semmis /52 szak./
ugovor poslovno nesposobnog lica—cselekvőképtelen személy által megkötött
szerződés
rušljiv ugovor—megtámadható szerződés /56 szak./
mane volje—akarathibák
prinuda—erőszak /60 szak./
bitna zabluda—lényeges tévedés /61 szak./
zabluda o pobudi kod ugovora bez naknade—a meghiúsult feltevés /Ptk. 582 §/ az
ingyenes szerződéseknél
prevara—megtévesztés /65 szak./
pretnja—fenyegetés
prividan ugovor—színlelt szerződés /66 szak./
simulovani ugovor, desimulovani ugovor—palástolt szerződés
forma ugovora—szerződés alakja
formalni-neformalni ugovori—alakszerű és alakszerűtlen szerződések
konvalidacija ugovora—a szerződés konvalidációja, az alakhoz kötött szerződés
érvényessége teljesítés esetén /73 szak./
kapara i odustanica—foglaló és bánatpénz /79 es 82 szak./
ugovorna kazna, sudski penali—kötbér, pönále /bírság /270, 294 szak./
zastupanje—képviselés
punomoćje—meghatalmazás, *prekoračenje granice ovlašćenja* – képviseleti jogkör
túllépése
nevažeci ugovor, ništavan i rušljiv ugovor—érvénytelen szerződés, semmis és
megtámadható szerződés
ništavan ugovor protivan prinudnim propisima, javnom poredku i dobrim običajima—
semmis, jogszabályba, közrendellenes, közrendbe/szokásiogba/
erkölcsbe ütköző szerződés /104 szak./
u slučaju ništavnosti svaka ugovorna stranka dužna je da vrati drugoj što je primila
na osnovu ugovora—semmis szerződés esetén a szerződő felek kötelesek a semmis
szerződés előtt fennálló állapotot visszaállítani /140 szak. 238 § Ptk./
prigovor neispunjenja obaveze /exceptio non adimpleti contractus/ - kifogás szerződés
nem teljesítése esetében / 122 szak./
raskidanje ugovora zbog neispunjenja—a szerződés felbontása nem teljesítés miatt /
124 szak. 319 § Ptk./

prestanak obaveze zbog nemogućnosti ispunjenja—a teljesítés lehetetlenné válása
esetében a kötelezettség/szerződés megszűnik /137 szak. 312 § Ptk./

prekomerno oštećenje, oštećenje preko polovine /laesio enormis/ szolgáltatások feltűnő
aránytalansága /aránytalan sérelem/ felén túli sérelem/
megtámadható szerződés /139 szak. 201 § Ptk./

zeleniški ugovor—uzsoras szerződés /141 szak. 202§ Ptk./

opšti uslovi ugovora—általános szerződési feltételek

ugovor u korist trećeg lica—harmadik személy javára szóló szerződés /149 szak. 233§
Ptk./

prouzrokovanje štete, odgovornost za prouzrokovanu štetu—károkozás, kártérítési
felelősség az okozott kárért

zahtev da se ukloni opasnost od štete—kérelem a károsodási veszély elhárítása iránt /
156 szak. 341§ Ptk./

odgovornost na osnovu krivice—felelősség vétkesség alapján

namerno ili nepažnjom prouzrokovana šteta—szándékosan, gondatlanságból okozott
kár / 154-158 szak./

odgovornost roditelja—a szülők felelőssége, *odgovornost preduzeća*—vállalat
felelőssége, *odgovornost vlasnika, životinja*—tulajdonos—állattartók
felelősége, *vlasnika zgrade*—épület tulajdonos felelőssége az
épületről lehullott tárgy által okozott kárért /170sz.. 347/350§ Ptk./

odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne delatnosti—felelősség veszélyes
dolgok és tevékenység/üzem által okozott kárért

imalac stvari—a dolog birtokosa, *lice koje se bavi opasnom delatnošću*— veszélyes
tevékenységet folytató személy /174 szak. 345. § Ptk./

odgovornost proizvođača stvari—termékfelelősség /178 szak./

naknada—kártérítés

naknada uspostavom predašnjeg stanja, u novcu—eredeti állapot helyreállítása,
kártérítés pénzben

materijalna i nematerijalna šteta—vagyoni, anyagi és nem vagyoni, eszmei kár,
naknada u obliku novčane rente—járadék mint kártérítés /188 szak. 355§ Ptk./

obična šteta, izmakla dobit /damnum emergens, lucrum cessans/ – tényleges kár,
elmard jövedelem

*naknada nematerijalne štete za pretrpljene fizičke bolove, duševne bolove zbog
umanjenja životne aktivnosti, naruženosti, za strah*—nem vagyoni/ eszmei kártérítés,
fájdalomdíj, élettevékenység károsodásával okozott lelki
fájdalmak, testi torzulás, ijedség címen /200 szak./

solidarna odgovornost više lica za prouzrokovanu štetu—több károkozó személy
egyetemleges felelőssége az okozott kárért /206 szak. 346§ Ptk./

sticanje bez osnova (conditio sine causa) – jogalap nélküli gazdagodás

obogaćeno lice, osiromašeno lice—gazdagodó személy, szegényedő személy /210
szak. 361§ Ptk./

plaćanje nedugovanog (conditio indebiti)—tartozatlan fizetés, *primanje s obzirom na
osnov koji se nije ostvario* (causa data causa non secuta)—okafogyott szolgáltatás /210
szak./2/

posloводство bez naloga (negotiorum gestio)—megbízás nélküli ügyvitel /220 szak./

hartije od vrednosti na ime, na donosioca, po naredbi—értékpapírok névre, bemutatóra
és rendeletre szóló értékpapírok

bitni sastojci—lényeges kellékek, *izdavalac*—kibocsájtó, *narodbodavac na koga glasi*—
rendelvényes, *dospelost obaveze*—esedékesség /235 szak./

menica i ček–váltó csek, indosament puni, blanko i na donosioca teljes, bianco forgatmány és bemuatatóra szóló forgatmány, indosant-forgatmányos, *sopstvena i tuđa menica*–saját és idegen váltó /244 szak./

legitimacioni papiri, znaci–igazoló jegyek és jelek /257, 258 szak./

pobijanje dužnikovih pravnih radnji (actio Pauliana)–a kötelezett jogügyleteinek érvénytelenítése /280 szak./

pravo zadržavanja (ius retentio)–visszatartási jog /286 szak./

docnja, poverilačka i dužnička docnja–késelem, jogusult és kötelezett késeleme ostali načini prestanka obaveze–a kötelezettség megszűnésének esetei, *prebijanje / kompenzacija /–novac i zamenljive stvari*–beszámítás, pénz és helyettesíthető dolgok / 336 szak. 296§ Ptk/

otpuštanje duga–tartozáselengedés /344 szak./

priznanje duga–tartozás elismerése / 242§ Ptk./

sjedinenje–egyesülés (confusio) /353 szak./ *isto lice postane poverilac i dužnik*–a jogusult és kötelezett egyesülése egy személyben

nemogućnost ispunjenje–a teljesítés lehetetlenülése/ lehetlenné válása 354 szak. 312 § Ptk./

oslobađa se obaveze–szabadul kötelezettségétől

zastarelost–elévülés, rok/vreme za zastarelosti–elévülés határideje idő, *prekid i zastoj zastare*–az elévülés megszakadása és nyugvása /371–szak. 324 § Ptk./

alternativne obaveze–vagylagos kötelezettségek / 403 szak. 230 § Ptk./

fakultativno potraživanje i fakultativne obaveze/ vagylagos felhatalmazottságú követelés és kötelezettség / 409 szak./

solidarne obaveze i potraživanja, solidarnost dužnika i poverilaca–egyetemleges követelések és kötelezettségek, jogoslutaknak és kötelezetteknek egyetemlegessége /414-434 szak. 334-338 § Ptk./

ustupanje potraživanja, preuzimanje duga (cessio) – engedményezés, tartozásátvállalás, *ustupilac*–emgedményes *prijemnik*–engedményezett *dužnika i preuzimalac*, kötelezett és tartozásátvállaló / 436-452 szak. 328-338 § Ptk./

prodaja, kupoprodaja–eladás, adásvétel *prodavac*–eladó, *kupac*–vevő

odgovornost za materijalne nedostatke–kellékszavatosság

vidljiva, skrivena mana–felismerhető és rejtett hiba, *ispunjenje, sniženje cene, raskid ugovora, naknada štete*–teljesítés, árcsökentés, szerződés felbontása, kártérítés / 478-507 szak. 365-378 § Ptk./

odgovornost za pravne nedostatke (evictio)–tulajdonjogi/tehermentességi szavatosság *kupovina na probu*–próbavétel / 534 szak. 371 § Ptk./

kupovina po uzorku ili modelu–minta szerinti vétel /538 szak. 372 § Ptk/

pravo na otkup–visszavásárlási jog

prodaja sa zadržavanjem prava svojine–eladás a tulajdonjog fenntartásával

prodaja sa specifikacijom–adásvétel az áru részletezésével

fiksna prodaja–szigorú határidejű adásvétel

ugovor o tramp/zameni–csere, csereszerződés

zajam, kredit, ugovor o zajmu, kreditu–kölcsön, kölcsönszerződés, hitel hitelszerződés /562 szak. 522-530 § Ptk./

zakup, ugovor o zakupu–bérlet, bérleti szerződés-*zakupodavac, zakupac*–bérbeadó, bérlő /569 szak. 567-599 szak. 423-430 § Ptk./

ugovor o delu–vállalkozási szerződés, *naručilac, izvođač radova, poslenik-preduzimač*–megrendelő, vállalkozó /600-629 szak., 389-401§ Ptk./

ugovor o građenju–építési szerződés, *naručilac, investor*–megrendelő beruházó, *izvođač radova*–kivitelező, vállalkozó, / 630-647 szak., 402§ Ptk./

prevoz, ugovor o prevozu–fuvarozás, fuvarozási szerződés, *pošiljalac, provozilac*–feladó, fuvarozó, *tovarni list*–fuvarlevél, *pošiljka*–szállítmány /653-686 szak. 488-506 § Ptk./

ostava, ugovor o ostavi, letét, letéti szerződés, *ostavodavac, ostavoprimac*–letevő, letéteményes /712-729 szak. 462-473 § Ptk./

uskladištenje, ugovor o uskladištenju–raktározás, raktározási szerződés / *skladištar*–raktárnok, *ostavodavac*-letevő, *skladišnica*–raktártjegy, *založnica*–zálogjegy *nalog, ugovor o nalogu*–megbízás, megbízási szerződés, *nalogodavac, nalogoprimac*–megbízó, megbízott /749-770 szak, 474-483§ Ptk./

komision, ugovor o komisionu – bizomány, bizományi szerződés, komissionar, *komitent*–bizományos, megbízó, *provizija*–díj /771-789 szak. 507-513§ Ptk./

otpremanje/špedicija–szállítmányozás, szállítmányozási szerződés *nalogodavac, otpremnik*–megrendelő, szállítmányozó, *u svoje ime i za račun nalogodavca* *prevoz*–a saját nevében a megbízó számlájára fuvarozás /827-846 szak., 514-521§ Ptk./

posrednički ugovor–közvetítői, alkuszi szerződés

ugovor o osiguranju–biztosítási szerződés *polisa osiguranja*–biztosítási kötvény, *osigurani slučaj*–biztosítási eset

ugovor o kontroli robe i usluga–áru- és szolgáltatások minőségellenőrzési szerződés

ugovor o trgovinskom zastupanju–kereskedelmi/képviseleti/ügynöki szerződés *zastupnik, nalogodavac*–képviselő–megbízó /790-808 szak.

TARTOMÁNYI JOGALKOTÁSI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS NEMZETI KISEBBSÉGI
TITKÁRSÁG
MAGYAR NEMZETI TANÁCS

**Szeminárium: A magyar nyelv hivatalos használata a közigazgatási szervezetben
és az igazságügyben, Szabadka, 2003. májusa**

ID. DR. KORHECZ TAMÁS

STVARNO PRAVO–DOLOGI JOG

telesne stvari–testi tárgyak

stvari, pokretne i nepokretne stvari–dolgok, ingatlanok és ingók természetes és jogi személyek szerezhetnek tulajdonjogot /2 szak/

podela, vrsta stvari–dolgok csoportosítása, fajtája *u prometu, van prometa*–forgalomképes, forgalomképtelen, *osnovna i obrtna sredstva*–állószerkezetek, *potrošne i nepotrošne stvari*–elhasználható és el nem használható dolgok, *zamenjive i nezamenljive*–helyettesíthető /egyedisége nem lényeges/és nem helyettesíthető, *po rodu utvrđenje stvari*–fajlagosan meghatározott dolgok, *deljive i nedeljive stvari*–osztható és oszthatatlan dolgok, *glavna i sporedna stvar, pripadak*–fődolog és alkatrész, tartozék/ a fődolog tulajdonjoga kiterjed a tartozéokra

držanje, posedovanje, korišćenje i raspolaganje–dolgok birtoklása használása és rendelkezés /usus, ususfructus, abusus /3 szak /

plodovi stvari pripadaju vlasniku, priraštaj–gyümölcsök szedése, állótermés, növedék *vršenje prava*–jogok gyakorlása /4 szak./

susedsko pravo–szomszédjog /4. és 5. szak. 99 és 100§ Ptk./

uzdržavanje pri korišćenju stvari od radnji–tartozkodás a dolog használat során olyan magatartástól

pravo službenosti, pravo zaloga–szolgalmi jog, zálogjog *dobra u opštoj upotrebi (res comunes)*–közjavak /9 szak./

susvojina, suvlasnik–közös tulajdon, tulajdonostárs

idealni deo–eszmei rész, hányad /13 es 14 szak./

pravo preče kupovine–elővásárlási jog

poslovi redovnog upravljanja stvari, koji prelaze okvire redovnog upravljanja–rendes gazdálkodás körébe tartozó, azokat meghaladó kiadások/ügyletek /15 szak. 143 es 144§ Ptk./

deoba zajedničke stvari–a közös tulajdon tárgyainak megosztása, közös tulajdon megszüntetése

fizička deoba–természetbeni megosztás /16 szak., 148 § Ptk./

sticanje svojine, na osnovu pravnog posla, nasleđivanje, na osnovu odluke državnog organa i zakona–tulajdonjog megszerzése, jogügylet, öröklés, hatósági határozat és törvény, jogszabály alapján

originalno i derivatno sticanje svojine–eredeti és származékos tulajdonjog-szerzés / 20 szak. 117-120§ Ptk./

na osnovu zakona spajanjem, stvaranjem nove stvari, mešanjem, građenjem na tuđem zemljištu, odvajanjem plodova, održajem, sticanjem od nevlasnika, okupacijom— egyesítés, új dolog előállítása, feldolgozás, ráépítés túlépítés, szaporulat elsajátítása, elbirtoklás, gazdáltan javak elsajátítása, elhagyott dolog elsajátítása /21-34 szak. 117-138 § Ptk.

savestan graditelj—jóhiszemű ráépítő

savesni, zakoniti držalac, vreme potrebno za održaj—jóhiszemű, törvényes birtokos, az elbirtoklási idő /28-30 szak. 121-123§ Ptk./

prekid, zastoj održaja—az elbirtoklás megszakadása, nyugvása

sticanje prava svojine na pokretnim stvarima se vrši predajom, a nepokretnosti upisom prava svojine u javnu knjigu—a tulajdonjog megszerzése az ingó dolgokon átadással, az ingatlanokon ingatlannyilvantartásba való bejegyzéssel / 33, 34 szak. 117 § Ptk./

zaštita prava svojine, tužba vlasnika za povraćaj od držaoca individualno određene stvari (actio reivindicatio)—a tulajdonjog védelme, tulajdonos keresete az egyedileg meghatározott dolog visszaszása iránt /37 szak., 115 /3/ § Ptk./

tužba vlasnika ili pretpostavljenog vlasnika za prestanak uznemirvanja (actio negatoria) —a tulajdonos, vélelmezett tulajdonos birtokháborításának /behatás/ beavatkozás megszüntetése iránti keresete /42 szak. 115 § Ptk./

prestanak prava svojine—tulajdonjog megszűnése

napuštanjem stvari (derelictio)—dolog elhagyása, *propast stvari*—a dolog megsemmisülése, *na osnovu zakona*—jogszabály alapján /46-48 szak./

pravo službenosti—szolgalmi jog

stvarne službenosti, povlasno i poslužno dobro—telki szolgalmak, uralkodó és szolgáló birtok

pravo prolaza, nužni prolaz, pravo crpljenja vode, pravo otvaranja prozora, pravo vidika—úthasználati szolgalmak, szükségbeli út, vízhasználati szolgalmak, ablakjog, kilátás joga

lične službenosti / pravo korišćenja, pravo plodouživanja, pravo stanovanja (usus, ususfructus, habitatio)—személyes szolgalmak/ használati jog, haszonélvezeti jog, lakhatósági jog

pravo zaloge, hipoteka na osnovu pravnog posla, sudske odluke, zakona—zálogjog, jelzálogjog jogügylet, bírói határozat és törvény alapján—*ručna zaloga*—kézizálog

pravo zaloge na pravima—zálogjog jogokon /61 szak. 263, 264 § Ptk./

državina, faktična državina—birtoklás, tényleges birtoklás, *držalac*—birtokos *zaštita od uznemiravanja držaoca, stvari, smetnje državine*—birtokos védelme birtokháborítástól / 75 szak. 188 § Ptk./

samopomoć—önsegély, *samovlašće*—önhatalom, önbíráskodás

sticanje državine potajno, silom potajno, zloupotrebom poverenja megtévesztéssel, erőszakkal, csalárd módon szerzett birtok

faktično stanje poseda—birtoklás ténye

povraćaj državine u pređašnje stanje—eredeti birtokállapot helyreállítása /79 szak.